

Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková zložka: Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Literárna zložka: Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie). Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie. Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania: • čítanie so simultánnym porozumením; • analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu; • hodnotenie textu.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník:	deviaty
Časová dotácia:	5 h týždenne/ 165 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	5h
Počet hodín v ŠkVP:	5h
Vyučovací jazyk:	slovenský

UČEBNÉ OSNOVY

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra

- V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele **rozvíjania komunikačných spôsobilostí žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu.**
- Štylistická rovina jazykovej časti je zameraná najmä na vlastnú tvorbu jazykových prejavov. Cieľom je viesť žiakov k **zvyšovaniu jazykovej kultúry, ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.**
- V literárnej výchove smerujeme k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. **Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských zručností, prostredníctvom ktorých žiak dokáže lepšie porozumieť obsah čítaného textu.**

Kľúčové kompetencie

Žiak získa vedomosti a zručnosti v súlade s obsahovým a vzdelávacím štandardom.

Čítanie s porozumením

- zamerať svoje čítanie podľa potreby;
- pochopiť význam textu;
- pochopiť formálnu stránku textu;
- odlíšiť vetu a text;
- pochopiť zmysel umeleckého a vecného textu vzhľadom na využitie;
- pochopiť význam lexikálnych jednotiek.

Písanie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum;
- organizovať text z hľadiska kompozície;
- zosúladiť štylistickú úroveň s cieľom písania a čitateľmi;
- štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia;

- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií;
- transformovať texty z jedného žánru do druhého;
- opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis;
- revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov;
- rešpektovať jazykové pravidlá.

Hovorenie

- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum;
- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou;
- používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov, napr. humorný príbeh a materiál z iných médií;
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku;
- štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia v texte;
- rešpektovať jazykové pravidlá ;
- využívať pri komunikácii jazykové a mimojazykové prostriedky.

Učebný plán

Obsahový štandard

(5 hodín týždenne, 165 hodín ročne)

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

(3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne)

1. Zvuková rovina jazyka a pravopis
2. Významová (lexikálna) rovina
3. Tvarová (morfologická) rovina
4. Syntaktická (skladobná) rovina
5. Jazykoveda a národný jazyk
6. Štylistická rovina

1. Zvuková rovina jazyka a pravopis

Obsahový štandard

Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov

Interpunkčné znamienka, spojovník, pomlčka, lomka, zátvorky, apostrof

Diakritické znamienka

Hláska, delenie hlások

Pravopis samohlásky ä

Pravopis po tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhláskach

Spodobovanie spoluhlások - príčiny spodobovania, spoluhlásky podľa znelosti, splývavá výslovnosť, nácvik správneho čítania

Výslovnosť cudzích slov

Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v slovách

Prestávka, sila hlasu, dôraz, slovný prízvuk, melódia viet - prozodické vlastnosti reči

Pravidlo o rytmickom krátení

Výkonový štandard

- utvrdiť vedomosti z nižších ročníkov (abeceda, písmená, hlásky, slabiky slov – delenie, diakritické a základné interpunkčné znamienka, písmeno ä, vybrané slová);
- tvoriť druhy viet podľa komunikačného zámeru, písať interpunkčné znamienka na konci viet, správne intonovať druhy viet;
- naučiť sa pracovať s hlasom;
- vedieť správne čítať a vysvetliť princíp spodobovania;
- poznať pravidlo o rytmickej krátení a dokázať ho prakticky používať;
- upevňovanie pravopisu;
- správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

2. Významová (lexikálna) rovina

Obsahový štandard

Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov

System slovnej zásoby: členenie slovnej zásoby podľa častosti používania, významu, spisovnosti, podľa používania v istých jazykových štýloch

Členenie slovnej zásoby podľa časového hľadiska: dynamika slovnej zásoby.

Rozlíšenie historizmov, archaizmov a pomaly zastarávajúcich slov

Nové slová v lexike, vedné odvetvia s neologizmami

Frekventované cudzie slová, cudzie slová z AJ. Prevzaté, zdomácnené slová z LJ, NJ, RJ, MJ

Individuálna aktívna a pasívna slovná zásoba

Sémantické minimum cudzích slov

Slová s citovým a bez citového zafarbenia (neutrálne slová): zdobneniny, hanlivé slová

Uvedomenie si dynamiky slovnej zásoby, štruktúra odvodeného slova, obmena významu slova, tvorenie podstatných mien, slovies, frekventované predpony i prípony

Frekventované prípony pri názvoch osôb, vecí, vlastností, miest, dejov

Skracovanie slov, skratky v texte, pravopis skratiek, značky, iniciálové skratky, skratkové slová

Nepriame pomenovania: metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie

Jednoslovné pomenovania

Viacslovné pomenovania - združené pomenovania

Frazeologizmy

Spôsoby obohacovania slovnej zásoby

Výkonový štandard

- vybrať správnu jazykovú príručku na identifikáciu a overenie významu slov;
- v texte rozlíšiť význam jednotlivých slov: slová spisovné, nespisovné, slangové, dialekt, hovorové, odborné a pod.;
- poznať rozdiel medzi archaizmom, historizmom, zastaraným slovom a neologizmom;
- rozlíšiť cudzie slová, slovenské slová a zdomácnené slová, rozumieť významu frekventovaných cudzích slov;

- práca s výkladovým slovníkom, synonymickým slovníkom, frazeologickým slovníkom a slovníkom cudzích slov;
- vyhľadať citovo zafarbené slová v texte, vysvetliť štylistickú funkciu zafarbených slov v texte;
- identifikovať slovotvorný základ, predponu a príponu a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu;
- v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak;
- identifikovať skratky, značky, iniciálové skratky a skratkové slová a vysvetliť ich funkciu v texte;
- vyhľadať zložené slová v texte;
- vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam v texte: priame pomenovania, nepriame pomenovania: metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie; jednoslovné a viacslovné pomenovania - združené pomenovania, frazeologizmy;
- charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby (tvorenie slov, preberanie slov z cudzích jazykov, prenášanie významu, spájanie slov do viacslovných pomenovaní, skladanie, skracovanie);
- vyhľadať, identifikovať a vysvetliť v texte lexikálny význam ustálených slovných spojení - prísloví, porekadiel, pranostík a prirovnaní.

3. Tvarová (morfologická) rovina

Obsahový štandard

Aktivácia vedomostí z tvaroslovia

Zvieracie podstatné mená mužského rodu, skloňovanie, vzory

Pomnožné podstatné mená

Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r,-l

Cudzie nesklonné podstatné mená

Skloňovanie slova pani

Rozdelenie prídavných mien, vzory, stupňovanie, pravopis

Definícia zámen, ich charakteristika a pravopis: osobné základné a privlastňovacie, zvrtné základné a privlastňovacie zámená, opytovacie, ukazovacie zámená, informatívne neurčité a vymedzovacie zámená

Číslovky, definícia, základné, radové a násobné číslovky, ich pravopis, rozlíšenie, skloňovanie, určité a neurčité číslovky

Slovesá, určovanie gram. kategórií, slovesný spôsob, časovanie sloves, pomocné slovesá, časovanie slovesa byť, zvrtné slovesá, jednoduchý a zložený slovesný tvar, dokonavý a nedokonavý vid

Príslovky miesta, času, spôsobu, príčiny, tvorenie a stupňovanie prísloviak, pravopis

Predložky, väzba predložiek s pádmi, spisovná pádová väzba, vokalizácia, rozlíšenie predložky a príslovky

Spojky, definícia, frekventované spojky, pravopis čiarky

Častice, definícia, druh, podstata a funkcia častíc, pravopis, častice v texte

Citoslovcia, rozdelenie, funkcia v texte, pravopis

Výkonový štandard

- vysvetliť a identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis;
- vyhľadať v texte pomnožné podstatné mená, určiť ich vzor a rod;
- vysvetliť a identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu

- zakončené na -r,-l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis;
- identifikovať v texte cudzie podstatné mená, vysvetliť ich význam a overiť si ho v jazykových príručkách, ovládať pravopis slov;
 - ovládať princípy skloňovania podstatného mena pani, použiť ho v správnom tvare;
 - identifikovať prídavné mená, vysvetliť ich funkciu v texte; rozdelenie prídavných mien - akostné, vzťahové, prívlastňovacie individuálne a druhové, skloňovanie, vzory pekný, cudzí, otcov, matkin, páví, gramatické kategórie;
 - identifikovať zámená v texte, rozlíšiť druh zámena - osobné, zvrätané, ukazovacie, opytovacie, ovládať skloňovanie, pravopis;
 - rozlíšiť základné a radové číslovky, ovládať základné pravopisné odlišnosti oboch skupín, vysvetliť a identifikovať násobné číslovky, vysvetliť ich funkciu v texte;
 - ovládať skloňovanie čísloviek, vedieť o neohybnosti čísloviek;
 - rozlišovať a poznať rozdiel medzi určitými a neurčitými číslovkami;
 - rozlíšiť pomocné a plnovýznamové slovesá;
 - vedieť určiť gramatické kategórie sloves;
 - odlíšiť jednoduchý a zložený slovesný tvar;
 - rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, zmeniť vidovú formu slovesa;
 - identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu, ako aj funkciu stupňovania v texte;
 - určiť pád, s ktorým sa viažu predložky, a poznať správne spisovné pádové väzby, identifikovať vokalizované predložky, odlíšiť príslovku od predložky;
 - vedieť definovať spojky, poznať ich základné delenie na priradňovacie a podradňovacie, ovládať pravopis čiarky pred spojkami;
 - identifikovať v texte častice, správne ich použiť, vysvetliť ich funkciu v texte, ovládať ich pravopis;
 - identifikovať v texte citoslovčia, správne ich použiť, vysvetliť ich funkciu v texte, ovládať ich pravopis.

4. Syntaktická (skladobná) rovina

Obsahový štandard

Hlavné vetné členy, vyjadrený a nevyjadrený podmet, slovesný a slovesno-menný prísudok, zhoda podmetu a prísudku, prísudzovací sklad

Viacnásobný vetný člen, priradňovací sklad

Nadradený a podradený vetný člen, určovací sklad

Vety podľa zloženia a členitosti, dvojčlenná veta úplná a neúplná jednočlenná veta slovesná a neslovesná, vetný základ - hlavný vetný člen jednočlennej vety

Predmet ako vedľajší, rozvíjací vetný člen, väzba so slovesom, otázky, vyjadrenie, priamy a nepriamy predmet

Prívlastok ako vedľajší, rozvíjací vetný člen, postavenie pri podstatnom mene, otázky, vyjadrenie, zhodný a nezhodný prívlastok, vzájomná kombinácia, viacnásobný a postupne rozvíjací prívlastok

Príslovkové určenie ako vedľajší, rozvíjací vetný člen, otázky, vyjadrenie, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny

Prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje, vydeľovanie prístavku vo vete: čiarkami, pauzami, melódiou, vyhľadávanie a tvorenie prístavkov

Jednoduchá veta a jednoduché súvetie, pojem, spájanie jednoduchých viet do súvetí, základné pravidlá o písaní čiarky pred spojkami v jednoduchom súvetí

Grafické znázornenie jednoduchých viet i súvetí, číselné označenie vetných členov
Zložené súvetie

Výkonový štandard

- rozlišovať jednotlivé typy viet, podľa zloženia, členitosti i zámeru, určiť ich melódiu, vytvoriť a aplikovať rôzne typy viet;
- v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich, číselne označiť, zdôvodniť ich významovú a gramatickú funkciu;
- rozlišovať jednotlivé typy skladov medzi vetnými členmi;
- identifikovať jednoduché súvetie, odlíšiť od jednoduchej vety;
- identifikovať zložené súvetie, odlíšiť od jednoduchej;
- samostatne vytvoriť jednoduché vety i súvetia, dvojčlenné a jednočlenné vety, dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka;
- graficky znázorniť jednoduché vety i súvetia.

5. Jazykoveda a národný jazyk

Obsahový štandard

Náuka o jazyku – hláskoslovie, slovná zásoba, tvaroslovie, skladba, sloh
Slovenčina ako národný jazyk a jeho podoby, spisovný jazyk a nárečia, slang,
kodifikácia spisovného jazyka
Slovenské nárečia, ich základná charakteristika, mapa nárečí

Výkonový štandard

- vysvetliť pojem jazykoveda, poznať členenie jazykovedy na jednotlivé disciplíny;
- poznať spisovnú a nespisovnú podobu národného jazyka;
- vymenovať súčasné kodifikačné príručky a poznať význam jazykovedných inštitúcií;
- rozlíšiť tri základné skupiny územných nárečí na Slovensku a poznať ich stručnú charakteristiku.

6. Štylistická rovina

Obsahový štandard

Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov
Pravidlá komunikácie
Verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov
Efektívna komunikácia
Nácvik modelových situácií
Asertívna komunikácia
Formulovanie názoru, argumenty a protiargumenty
Tabuľka - názov, hlavička, riadok, stĺpec
Rétorika, správna výslovnosť problémových hlások : ä, ľ, r, ŕ, í, de, te, ne, le, di, ti, ni,
li, výslovnosť spoluhláskových skupín
Artikulácia, sila hlasu, gestá, mimika

Príhovor - téma, cieľ, adresát, odosielateľ, prostriedky
Interview
Charakteristika jazykových štýlov – náučný, hovorový, administratívny, umelecký, rečnícky, publicistický
Charakteristika rečníckeho štýlu, základné znaky, uplatnenie, slohové útvary a jazykové prostriedky
Rozprávací, opisný, informačný a výkladový slohový postup, základné znaky, žánre
Hlavné znaky výkladového slohového postupu, náučný štýl
Výklad, kompozícia výkladu, induktívny a deduktívny výklad, populárny a vedecký výklad, prednáška a článok
Pojem úvaha, jazykové prostriedky používané v úvahe
Charakteristika umeleckého štýlu, základné znaky, uplatnenie, slohové útvary a jazykové prostriedky
Umelecký opis
Pojem opis, znaky a druhy opisu (statický, dynamický, opis pracovnej činnosti, umelecký, opis osoby, priama a nepriama charakteristika)
Charakteristika náučného štýlu, znaky, uplatnenie, slohové útvary a jazykové prostriedky
Charakteristika odborného opisu, jeho znaky, termíny
Charakteristika administratívneho štýlu, základné znaky, uplatnenie, jazykové prostriedky
Žiadosť, reklamácia, objednávka, sťažnosť, podací lístok
Obsahové a jazykové prostriedky súdržnosti textu
Charakteristika a ciele publicistického štýlu, útvary, jazykové prostriedky
Správa – obsah správy, rozdiel medzi správou a oznámením
Charakteristika hovorového štýlu, základné znaky, uplatnenie, slohové útvary a jazykové prostriedky
Súkromný list, obsah a formálna úprava, pravopis osobných zámen, adresa

Výkonový štandard

- vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text;
- vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho slohového útvaru/žánru s dodržaním časovej a logickej postupnosti;
- samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou;
- poznať základné znaky jednotlivých jazykových štýlov a na ich základe zaradiť zadaný text k príslušnému štýlu, rozlišovať žánre jednotlivých štýlov;
- vedieť pri tvorbe textov zvoliť vhodný slohový postup podľa komunikačného cieľa a jednotlivé ukážky zaradiť k príslušnému slohovému postupu;
- ovládať základné údaje, ktoré obsahujú úradné listy, ovládať formálnu úpravu týchto žánrov, vedieť riešiť simulované situácie komunikácie v úradnom styku;
- vedieť napísať čistopis, poznať chyby a nedostatky a eliminovať ich;
- poznať obsahové a jazykové prostriedky súdržnosti textu;
- vo vlastnom prejave samostatne vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov;
- vhodne vo vlastnom prejave využiť prvky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu, napr. zaujímavé myšlienky, citáty a pod.

Počet kontrolných diktátov: 4

Počet slov: 91 – 100 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie učiva z 8. ročníka
- interpunkcia
- jednoduché súvetie
- záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka

Slohová písomná úloha: výklad
úvaha

LITERATÚRA 9

(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

- 1. Poézia**
- 2. Próza**
- 3. Dráma**

1. Poézia

Obsahový štandard

Aktivácia vedomostí z nižších ročníkov: všeobecné literárne pojmy, odborné literárne termíny, známe literárne útvary a žánre

Romantizmus – časové rozpätie, znaky, typológia, program štúrovcov

Spoločenská a reflexívna lyrika, stavba verša, rytmus, rým, prepojenie s ľudovou slovesnosťou

Príležitostná báseň

Idealizácia hlavného hrdinu ako jeden zo znakov romantického hrdinu

Óda – znaky

Klasicizmus – časové rozpätie, znaky, Bernolákova kodifikácia

Romantizmus, sonet, veršový presah, obkročný rým

Symbolizmus, symbol, lyrický hrdina

Aforizmus

Epigram

Epitaf

Epos – román vo veršoch

Výkonový štandard

- pojem ľúbostná, prírodná, reflexívna, spoločenská lyrika, vedieť zaradiť text k príslušnej lyrike;
- vedieť analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky;
- sformulovať hlavnú myšlienku textu;
- vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov - lyrický hrdina, symbol, sylabický veršový systém, veršový presah, ; aforizmus, epigram, epitaf, epos;
- určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, žánru, literárnej formy;
- vyjadriť subjektívne pocity z textu, pri interpretácii správne používať literárne pojmy;

- vyhľadať a spracovať informácie o významných štúrovských básnikoch a ich vzťahu k ľudovej slovesnosti;
- poznať základné fakty o úsilí a výsledkoch hnutia štúrovcov;
- vedieť zaujať hodnotiace stanovisko k prečítanému textu, charakterizovať vonkajšiu kompozíciu básní;
- pojem klasicizmus, romantizmus - typické znaky, obdobie, predstavitelia;
- vyjadriť vlastné chápanie literárneho diela;
- odlíšiť poéziu a prózu, poznať termíny verš, druhy rýmov, strofa, trópy;
- ovládať tvorbu slovenských básnikov, ich literárny rukopis;
- žiak dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

2. Próza

Obsahový štandard

Román (historický, generačný, dobrodružný, dievčenský, román vo forme denníka)

Fantasy literatúra

Sci-fi literatúra

Výkonový štandard

- vedieť plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať správnu výslovnosť;
- vedieť vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov: epika, román - dievčenský, historický, generačný, román vo forme denníka, vedecko-fantastická literatúra, fantasy literatúra;
- určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, žánru, formy;
- vedieť analyzovať umelecký text z hľadiska témy, štylizácie a sformulovať hlavnú myšlienku textu;
- identifikovať druh románu na základe deja, témy, prostredia a zamerania na čitateľa;
- vedieť vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi;
- vedieť na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť;
- vedieť vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície;
- vedieť vyhľadať v texte kľúčové slová, pripraviť si osnovu a na jej základe voľne prerozprávať obsah literárneho textu;
- vedieť transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní;
- vedieť vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

3. Dráma

Obsahový štandard

Dráma, dramatické žánre, vonkajšie a vnútorné členenie divadelnej hry

Tragédia

Komédia

Muzikál

Výkonový štandard

- vedieť charakterizovať drámu ako literárny druh, poznať jednotlivé dramatické žánre, kompozíciu dramatického diela;
- charakterizovať a prerozprávať dej tragédie, prezentovať svoj názor na riešenie konfliktu;
- poznať základné znaky veselohry;
- výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom;
- charakterizovať základné znaky muzikálu, poznať jeho históriu.

Prierezové témy

Sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

Metódy, formy a postupy vyučovania slovenského jazyka a literatúry

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry budeme uplatňovať rôzne metódy, postupy a formy práce: skupinové vyučovanie, práca s IKT, príprava a prezentácia projektov, problémové vyučovanie, literárne kvízy, didaktické hry, literárne exkurzie, návšteva knižnice, besedy a pod.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem budeme prihliadať na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód tiež bude závisieť od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Učebné zdroje:

Slovenský jazyk pre 9. ročník základných škôl
Literatúra pre 9. ročník základných škôl
Slovníky
Pracovné zošity
Odborná literatúra, internet, CD, DVD

Hodnotenie predmetu

Žiaci v 9. ročníku sú hodnotení podľa aktuálneho Metodického pokynu na hodnotenie žiakov.

Hodnotiace portfólio :

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výstup – výkonový štandard zvládol, alebo nie.

Pri verbálnej forme sa zisťuje a hodnotí najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Písomnou formou sa kontroluje a hodnotí osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém.

Pri praktických aktivitách udeľujeme slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Preveruje sa úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom.

Hodnotenie diktátov:	0 -1 chyba	- 1
	2 - 3 chyby	- 2
	4 - 7 chýb	- 3
	8 - 10 chýb	- 4
	11 – viac	- 5

Hodnotenie tematických previerok:	100 – 90%	- 1
	89 – 75%	- 2
	74 – 50%	- 3
	49 – 25%	- 4
	24 – 0%	- 5

Hodnotenie slohových písomných prác: Písomné práce sa hodnotia jednou známkou vyjadrenou slovne, napr. výborný.

Známka vyjadruje:

- vonkajšiu formu písomnej slohovej práce (celková úprava) = max. 4 body;
- vnútornú formu písomnej slohovej práce, a to obsah = max. 4 body, kompozícia = max. 4 body, jazyk = max. 4 body, štýl = max. 4 body, pravopis = max. 4 body (Pozn. Za 0 - 4 chyby sa pridelujú 4 body, za 5 - 8 chýb 3 body, za 9 – 12 chýb 2 body, za 13 – 16 chýb 1 bod, za 17 a viac chýb 0 bodov);
- Celkový dojem = max. 4 body.

Žiak môže za písomnú slohovú prácu získať maximálny počet 28 bodov.

Písomná práce sa hodnotí podľa stupnice:	28 - 26 bodov = 1
	25 – 21 bodov = 2
	20 – 14 bodov = 3
	13 – 9 bodov = 4
	8 – 0 bodov = 5